

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

**SANAYİ BÖLGELERİNDE ALAN ESASLI İŞ SAĞLIĞI VE
GÜVENLİĞİ PROGRAMLI TEFTİŞİ**

Mayıs 2019

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

“Çalışmadan, öğrenmeden, yorulmadan rahat yaşamının yollarını alışkanlık haline getirmiş milletler; evvela haysiyetlerini, sonra hürriyetlerini ve daha sonra da istikballerini kaybetmeye mahkûmdurlar.”

Mustafa Kemal Atatürk

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ÖNSÖZ

Anayasa'nın 49. ve ilgili diğer maddeleri ile Devlet, çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam oluşturmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlü kılınmıştır. Bu yükümlülük Devlet'in çalışma hayatına müdahalesini gerekli kılmaktadır.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak amacımız, kaynaklarımızı etkin ve verimli kullanarak çalışma barışının ve sosyal güvenliğin sağlanması yolunda sunduğumuz hizmetlerin uluslararası normlara, iş hayatının gereklerine ve değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve sürekli iyileştirilmesidir. Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının oluşturulması, çalışma hayatının öncelikli şartı ve tüm sosyal tarafların ortak sorumluluğudur. Maddi kayıplar telafi edilebilse de kaybedilen yaşamların telafisi mümkün olmamaktadır. Bu amaçla devlet adına çalışma hayatının teftişi 81 sayılı ILO Sözleşmesi hükümlerine uygun şekilde Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın çalışma hayatını denetlemeye yetkili birimi olan ve çalışma barışının tesisi ve çalışanların sağlık ve güvenliğinin sağlanması amacıyla görev yapan Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı, sektör bazında, alan bazında ve risk esaslı programlı teftişlerini yeni yaklaşımlar ışığında sosyal tarafların da etkin katılımıyla yürütmektedir. Çalışanların sağlık ve güvenlik koşullarının iyileştirilmesi için programlar dahilinde denetim, bilinçlendirme ve eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir. Yapılan programlı teftişler neticesinde elde edilen sonuçların değerlendirilebilmesi için Genel Değerlendirme Raporları hazırlanmaktadır.

Bu çalışmaların yürütülmesinde ve bu değerlendirme raporunun hazırlanmasında emeği geçen emeği geçen müfettişlere, katkı ve katılımı olan tüm taraflara, verilerin elde edilmesinde yardımcı olan işveren ve çalışanlara teşekkür ederim.

Bu değerlendirme raporunun iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılacak çalışmalara katkıda bulunması temennisi ile sağlıklı ve güvenli çalışmalar dilerim.

Hulusi AY
Rehberlik ve Teftiş Başkanı

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
ŞEKİL DİZİNİ	iii
TABLO DİZİNİ	iv
I. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER	1
1. Teftişin Adı	1
2. Teftişin Amacı	1
3. Teftişte Görev Alan Müfettişler	1
4. Çalışma Takvimi	2
5. Görev Yapılan İller	2
6. Teftişe Alınan İşyerleri Sayısı	3
II. BÖLÜM: TEFTİŞİN TANIMI	4
1. Gerekçe	4
2. Yöntem	4
3. İşyerlerinin Seçim Kriterleri	5
4. Teftişe Alınan İşyerlerinin Belirlenme Yöntem ve Kaynakları	5
III. BÖLÜM: TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR	6
1. Hazırlık Aşaması	6
2. Teftiş Aşaması	6
3. İstatistikler	7
3.1. İşyeri İstatistikleri	7
3.2. Çalışan Sayısı İstatistikleri	8
3.3. Programlı Teftişlerde Tespit Edilen Noksanlık İstatistikleri	9
3.4. Teftiş Sonucu İstatistikleri	11
IV. BÖLÜM: MEVZUATA AYKIRILIKLAR	12
V. BÖLÜM: SONUÇ	27
1. Giderilemeyen Mevzuat İhlalleri ve Yapılan İdari İşlemler	27
1.1. Giderilmeyen Mevzuat İhlalleri	27
1.2. Uygulanması İstenilen İdari Para Cezaları	29
1.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar	29
2. Teftişin Sonuçları İle İlgili Genel Değerlendirme	29
3. Sektör/Alan Temsilcilerinin Önerileri	31
3.1. İş Teftişi İle İlgili Önerileri	31
3.2. İş Müfettişlerinin Değerlendirme ve Görüşleri	31
3.2.1. Mevzuatla İlgili Öneriler	35
3.2.2. Diğer Kamu Kurum/Kuruluşlarla İlgili Öneriler	37
KAYNAKÇA	38

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ŞEKİL DİZİNİ

Şekil 3.1- Teftiş sonucu ulaşılan çalışanların yüzdeler dağılım

9

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

TABLO DİZİNİ

Tablo 1.1- Grup Başkanlıklarından teftişe katılan müfettiş sayısı	2
Tablo 1.2- Programlı teftiş çalışma takvimi	2
Tablo 1.3- Sanayi bölgelerinde alan esaslı iş sağlığı ve güvenliği projesi kapsamında teftiş gerçekleştirilen iller	2
Tablo 1.4- Alan esaslı iş sağlığı ve güvenliği programında teftişleri yapılan işyeri sayılarının dağılımı	3
Tablo 3.1-Programlı teftiş kapsamına alınan iller ve müfettiş sayıları	7
Tablo 3.2- Ulaşılan çalışan sayılarının Grup Başkanlıklarına göre dağılımı	8
Tablo 4.1- Adana Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları	12
Tablo 4.2- Ankara Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları	14
Tablo 4.3- Bursa Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları	16
Tablo 4.4- İstanbul Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları	18
Tablo 4.5- İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları	21
Tablo 4.6- Programlı teftiş kapsamında tespit edilen toplam mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları	23
Tablo 4.7-Teftiş sonucunun grup başkanlıklarına göre değerlendirilmesi	26
Tablo 5.1- Yapılan teftişlerin ikinci aşamasında tespit edilen mevzuata aykırılıklar	27
Tablo 5.2- Uygulanması istenen idari para cezalarının grup başkanlıklarına göre dağılımı	29

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

I.BÖLÜM: GENEL BİLGİLER

1. Teftişin Adı

2018 Yılı Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi

2. Teftişin Amacı

Ülke genelinde meydana gelen iş kazası sayılarını azaltmak, çalışanlar için daha sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturma amacıyla sanayi bölgelerinde alan esaslı teftiş programı hazırlanmıştır. Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı (SGK) tarafından yayınlanan son üç yıla ait iş kazası istatistikler incelenerek; özellikle büyük sanayi bölgeleri ve işkolu olarak işkazanı yoğunluğu ve tehlikesi fazla olan meslek gruplarının toplandığı sanayi bölgelerinde denetimlerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Programlı teftişler kapsamında sanayi bölgelerindeki işyerlerinde yapılacak teftişlerde; genellikle sanayi kuruluşlarında iş kazalarının yüksek oranda olmasına sebep olan hususlara öncelik verilmesi planlanmıştır; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve buna bağlı mevzuatlar ile ilgili eğitim ve rehberlik faaliyetleri kapsamında işverenlerin ve çalışanların bilgilendirilmesi ve iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma alanlarının oluşturulması için iş sağlığı ve güvenliği kültürünün yaygınlaştırılması hedeflenerek üç ana husus üzerinde durulmuştur:

- İş ekipmanlarında güvenlik,
- Kimyasal maddelerle çalışmalarda güvenlik,
- Yangın, parlama ve patlama.

Ayrıca teftiş programına alınan sanayi bölgelerinin yönetimlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 23. maddesi gereği sanayi bölgeleri bünyesinde yer alan işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği koordinasyonunu sağlamak sağlanmadığı, bu konudaki organizasyonun denetlenmesi, rehberlik edilmesi, bilgilendirilmesi ve farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır.

3. Teftişte Görev Alan Müfettişler

Adana, Ankara, Bursa, İstanbul ve İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlıklarından alan esaslı iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerine katılan müfettiş sayısı Tablo 1.1'de verilmiştir.

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 1.1- Grup Başkanlıklarından teftişe katılan müfettiş sayısı

Grup Başkanlığı	Müfettiş Sayısı
Adana	26
Ankara	170
Bursa	48
İstanbul	85
İzmir	62
Toplam	391

4. Çalışma Takvimi

Ülke genelinde programlı teftişlerin 391 iş müfettişi tarafından gerçekleştirilmesi planlanmıştır. Programlı teftişler kapsamında Aralık ayında teftişleri yapılacak işyerlerinin belirlenmesi, programların oluşturulması, Ocak-Mart aylarında ise görevli müfettişler ile teftişlerin yapılması planlanmıştır. Programlı teftişlere ilişkin çalışma takvimi Tablo 1.2’de verilmiştir.

Tablo 1.2 - Programlı teftiş çalışma takvimi

Takvim Yılı/Ay	Eylem
2017 Aralık	Programlı teftişlerin hazırlık aşaması
2018 Ocak, Şubat, Mart	Programlı teftişler kapsamında planlanan teftişlerin yapılması
2018 Aralık	Genel değerlendirme rapor yazımı

5. Görev Yapılan İller

Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında 2018 yılı Ocak-Mart ayları arasında Grup Başkanlıkları tarafından teftişler Türkiye genelinde 51 ilde gerçekleştirilmiştir. Teftiş yapılan iller Tablo 1.3’te belirtilmiştir.

Tablo 1.3- Sanayi bölgelerinde alan esaslı iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişi kapsamında teftiş gerçekleştirilen iller

İl	İl	İl
Adana	Elazığ	Malatya
Aksaray	Erzincan	Manisa
Amasya	Erzurum	Mersin
Ankara	Eskişehir	Muğla
Antalya	Gaziantep	Nevşehir
Aydın	Giresun	Ordu
Balıkesir	İstanbul	Rize
Bartın	İzmir	Sakarya
Bilecik	Karabük	Samsun

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İl	İl	İl
Bolu	Karaman	Sinop
Bursa	Kastamonu	Sivas
Çanakkale	Kayseri	Tekirdağ
Çankırı	Kırıkkale	Tokat
Çorum	Kırklareli	Trabzon
Denizli	Kocaeli	Uşak
Düzce	Konya	Yozgat
Edirne	Kütahya	Zonguldak

6. Teftişe Alınan İşyeri Sayısı

Sanayi bölgelerinde yer alan işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesi, çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma alanlarının oluşturulması, iş sağlığı ve güvenliği kültürünün yaygınlaştırılması gibi amaçlara ulaşmak için belirlenen teftiş stratejisi çerçevesinde; sanayi bölgelerinde bulunan işyerleri; çalışan sayıları, işyeri büyüklüğü ve tehlike sınıfına göre teftiş programına alınmıştır. Grup Başkanlıkları tarafından teftişleri yapılan işyerleri sayısı Tablo 1.4'te verilmiştir.

Tablo 1.4- Alan esash iş sağlığı ve güvenliği programında teftişleri yapılan işyerleri sayılarının grup başkanlıklarına göre dağılımı

Grup Başkanlıkları	Teftişi Yapılan İşyeri Sayısı
Adana	289
Ankara	1837
Bursa	746
İstanbul	1197
İzmir	772
Toplam	4841

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

II. BÖLÜM: TEFTİŞİN TANIMI

1. Gerekçe

SGK kayıtlarındaki son üç yıla ait istatistikler incelendiğinde, iş kazası sayısındaki artış ve sayısal verinin büyüklüğü dikkat çekmektedir. Bu durumun başlıca sebepleri; işyerlerinde ilerleyen teknolojiye ayak uydurulmaması, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin ikinci plana atılması, işyerinde alınan önlemlerin çalışanın inisiyatifinde devam etmesi, iş kazası ve iş kazası bildirimlerinin öneminde bir farkındalık yaşanması, çalışanların yasal haklarının bilincinde olmaması ve çalışma hayatında güvenlik kültürünün yeterince gelişmemiş olmasıdır.

Programlı teftişin gerekçesi; Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 81 sayılı sözleşmesi ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca çalışanları korumak ve çalışma yaşamı ile ilgili mevzuatın uygulanıp, uygulanmadığını izlemek ve denetlemek, çalışma barışını sağlamaktır.

Programlı teftiş kapsamında işyerleri; iş kazalarının yoğun yaşandığı illerde bulunan sanayi bölgelerindeki (organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri vb.) işyerleri içinden çalışan sayısı, işyeri büyüklüğü ve tehlike sınıfına bakılarak seçilmiştir.

Bu programlı teftiş; iş kazalarının sıkça meydana geldiği iş ekipmanları, kimyasal maddelerle çalışmalarda güvenlik, yangın, parlama ve patlama hususlarında risklerin öncelikli giderilmesi ve iş sağlığı ve güvenliği kültürünün yerleşmesine katkı sağlamak amacıyla planlanmıştır.

2. Yöntem

2018 yılı Ocak-Şubat-Mart aylarında yürütülen Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Projesi kapsamında yapılan teftişlerde aşağıda belirtilen hususların gerçekleştirilmesi planlanmıştır;

1. Sanayi bölgelerinde (organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri vb.) gerçekleştirilecek teftişler Ocak-Şubat-Mart aylarını kapsayacak şekilde üç aylık bir dönem halinde yürütülmesi,
2. Sanayi bölgelerinde yürütülecek iş sağlığı ve güvenliği teftişlerine ilişkin bilgilendirmenin yapılmasının yanı sıra sanayi bölgesi yönetimlerinin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 23. maddesi kapsamındaki yükümlülükleri hakkında bilgilendirme, rehberlik ve farkındalık yaratılması çalışmaları yürütülerek araştırma teftişi yapılması,

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3. 21.12.2017 tarihli ve 10775 sayılı Genel Uygulama Esaslarında belirtilen hususlara ilişkin (iş ekipmanlarında güvenlik, kimyasal maddelerle çalışmalarda güvenlik, yangın, parlama ve patlama) teftişlerin gerçekleştirilmesi,
4. İşyerlerinde yapılan teftişlerde tespit edilen riskler doğrultusunda mevzuata aykırılıkların belirlenmesi, teftiş sırasında giderilebilecek mevzuata aykırılıkların giderilmesi,
5. İşyerlerinde çalışanlar için hayati tehlike oluşturan bir husus tespit edilmesi durumunda 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 25. maddesi ve İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Dair Yönetmeliğin 7. maddesi gereği işin durdurulması,
6. İşyerlerinde belirlenen işin durdurulmasına gerekçe olan mevzuata aykırılıkların dışında kalan diğer mevzuata aykırılıkları gidermek için süre talebinde bulunan ve müfettişlerce uygun görülen işverenliklere bildirim ve tutanak bırakma suretiyle teftişe ara verilmesi,
7. Verilen süre sonunda işyerlerine teftişe gidilerek tebliğ edilen mevzuata aykırılıkların kontrol edilmesi; giderilmeyen mevzuata aykırılıklar için idari para cezası uygulanması talep edilmesi,
8. Şayet işyerlerinde işin durdurulması tedbiri uygulanmış ise; işverenin talebi üzerine, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 25. maddesi ve İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Dair Yönetmeliğin 10. maddesi gereği durdurulan işyerlerinde daha önce belirlenen ve durdurmaya neden olan mevzuata aykırılıkların kontrol edilmesi.

3. İşyerlerinin Seçim Kriterleri

Programlı Teftiş kapsamında çok sayıda çalışana ulaşılması, iş sağlığı ve güvenliği koşullarının niteliğinin ölçülmesi, olumsuz koşulların kabul edilebilir seviyeye getirilebilmesi, öncelikli olarak iş kazalarının neden olduğu hususların hızlı bir şekilde takibe alınması, etkin ve caydırıcı idari yaptırımlar uygulanarak denetim sürecinin sonunda iş sağlığı ve güvenliği gerekliliklerinin işverenlerce ivedilikle yapılmasının sağlanması amacıyla 2018 yılı Ocak-Şubat-Mart aylarında Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi yürütülmüştür. SGK kayıtlarındaki son üç yıla ait iş kazası istatistikleri incelendiğinde, iş kazası oranı yüksek olan illerde; çalışan sayısı, tehlike sınıfı, işyeri büyüklükleri, yapılan iş, bulunduğu bölgeye yön verebilecek kararlar alma olasılığı, teftiş geçmişi, aynı işverene ait aynı bölgede birden fazla işyerinin bulunup bulunmadığı, işyerinin makine parkının genişliği göz önüne alınarak Grup Başkanlıkları'nca uygun görülen işyerleri seçilerek teftiş programları hazırlanmıştır.

4. Teftişe Alınan İşyerlerinin Belirlenme Yöntem ve Kaynakları

Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamına alınan illerde; yapılan iş, çalışan sayıları, tehlike sınıfları vb. işyeri bilgilerini içeren veriler toplanmış; işyerinin büyüklüğü, sosyal tesislerin varlığı, makine parkının varlığı, teftiş geçmişi, işverenin aynı bölgede birden çok işyerinin varlığı gibi konular işyeri belirlemede kriter olarak kullanılarak bilinç oluşturmak adına sanayi yoğunluğunun fazla olduğu bölgeler göz önüne alınarak değerlendirme yapılmıştır.

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

III. BÖLÜM: TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

2018 yılı Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında çalışmalar üç aşamada gerçekleştirilmiştir.

- Hazırlık Aşaması
- Teftiş Aşaması
- Değerlendirme Aşaması

1. Hazırlık Aşaması

Grup Başkanlıkları teftiş önerileri ve gerekçelerini içeren yıllık teftiş programlarına ilişkin tekliflerini 2017 yılı içerisinde hazırlamış ve Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı'na iletmıştır. Programlı teftişlere ilişkin teklifler hazırlanırken işyerleri ve seçilen illerle ilgili teftiş sıklığı, sayısı ve aralıklarını belirlerken çeşitli veriler kullanılmıştır. Bunlardan en etkili olan verilerden biri ise, SGK tarafından yayınlanan iş kazası istatistikleridir. Hazırlık aşamasında SGK'nın en son yayınladığı istatistik olan 2016 yılı istatistiklerinden faydalanılmıştır.

Bahsi geçen bilgiler göz önüne alınarak sanayi bölgeleri (organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri vb.) için hazırlanan programlı teftişlerin illere göre teftiş sayısının belirlenmesi, teftiş aralıkları, sıklığı ve ulaşılması planlanan çalışan sayılarını içeren yıllık teftiş programlarına ilişkin teklifler hazırlanmıştır. Grup Başkanlıklarında; Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişlerinde görevli iş başmüfettişi, iş müfettişi ve iş müfettişi yardımcıları ile toplantılar yapılmıştır.

Programlı teftişlerde görevli müfettişlerle yapılan toplantılarda; gerçekleşecek olan programlı teftişlerin amacı, kapsamı, hedefi, işyerlerinin durumu, teftiş programları, programlı teftişlerin takvimi, yapılacak teftişlerin yöntemi ve uygulamaları hakkında görüşülmüştür. Teftişlerde müfettişler tarafından düzenlenmesi ve işveren/ işveren vekili tarafından hazırlanması istenilen bilgi ve belgelere ilişkin formlar ile ilgili görüşülmüş, tutanakta ve raporda ayrıca yer alması düşünülen hususlar hakkında kararlar alınmıştır.

2. Teftiş Aşaması

1- Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında gerçekleştirilen teftişler; 05.01.2018 tarihli ve 153 sayılı Bakan Oluru ve 22.01.2018 tarihli ve 611 sayılı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının yazısına istinaden belirlenen '2018 yılı Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi Uygulama Esasları'nda belirtilen hususlara uygun olarak planlanmış olup, teftiş süreci boyunca (Ocak-Şubat-Mart 2018) 391 müfettiş ile uygulamaya konulmuştur. 391 müfettiş tarafından 4.841 işyerinin teftişi yapılmıştır.

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

2- Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişlerin uygulama aşaması 3 aylık (Ocak-Şubat-Mart) ve risk esaslı olarak düzenlenmiştir. Sanayi bölgelerinde tehlike kaynaklarının etkileşimi göz önünde bulundurularak, öncelikle aşağıdaki başlıklar ve işyerlerindeki fiziksel unsurlar dikkate alınarak teftişler gerçekleştirilmiştir:

- İş ekipmanlarında güvenlik,
- Kimyasal maddelerle çalışmalarda güvenlik,
- Yangın, parlama ve patlama,
- Teftiş Rehberi I. Kitap I. Kısım IV. Bölüm Madde 3.6'da yer alan hükümler;
“a) İşyerinde görevli iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin ad ve soyadları, mesleki formasyon ve belge numaraları,
b) İşyerinin risk değerlendirmesi ile ilgili olarak belge düzenlenme tarihi, belge sayfa sayısı ve imza sahiplerinin ad ve soyadları,
c) Çalışan temsilcisi/temsilcilerinin adı soyadı, işyerindeki görevi,
d) İş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerinin ad ve soyadları, görevleri, son toplantı tarihi,
e) İşyerinin özelliğine göre müfettişçe tutanakta değinilmesi gerekli görülen diğer hususlar.”
- Kayıt dışı istihdam, yabancı çalışanlar, çocuk işçiler, eşitlik ilkesi, korumalı işyerleri.

3- Üç aylık planlanan programlı teftişlerde, işyerlerinde tespit edilen ve hayati tehlike içermeyen mevzuata aykırılıkları gidermek için süre talebinde bulunan ve müfettişlerce uygun görülen işverenliğe bildirim bırakma suretiyle teftişlere ara verilmiştir.

4- Verilen süre sonunda tebliğ edilen mevzuata aykırılıkların kontrol edilerek; giderilmeyen aykırılıklar için idari para cezası uygulanması talep edilmiştir.

3. İstatistikler

3.1. İşyeri İstatistikleri

2018 yılı Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişleri kapsamında 51 ilde, 391 müfettiş ile 4.841 işyeri teftiş edilmiştir. Programlı teftiş kapsamına alınan iller ve müfettiş dağılımı Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1-Programlı teftiş kapsamına alınan iller ve müfettiş sayıları

İl	Müfettiş Sayısı	İl	Müfettiş Sayısı	İl	Müfettiş Sayısı
Adana	11	Elazığ	1	Malatya	1
Aksaray	5	Erzincan	1	Manisa	11
Amasya	3	Erzurum	3	Mersin	3

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İl	Müfettiş Sayısı	İl	Müfettiş Sayısı	İl	Müfettiş Sayısı
Ankara	47	Eskişehir	10	Muğla	2
Antalya	7	Gaziantep	13	Nevşehir	3
Aydın	5	Giresun	4	Ordu	4
Balıkesir	3	İstanbul	52	Rize	3
Bartın	1	İzmir	35	Sakarya	9
Bilecik	2	Karabük	3	Samsun	9
Bolu	2	Karaman	2	Sinop	2
Bursa	43	Kastamonu	2	Sivas	2
Çanakkale	2	Kayseri	10	Tekirdağ	35
Çankırı	1	Kırıkkale	2	Tokat	1
Çorum	4	Kırklareli	1	Trabzon	3
Denizli	12	Kocaeli	12	Uşak	9
Düzce	2	Konya	17	Yozgat	2
Edirne	1	Kütahya	7	Zonguldak	6

3.2.Çalışan Sayısı İstatistikleri

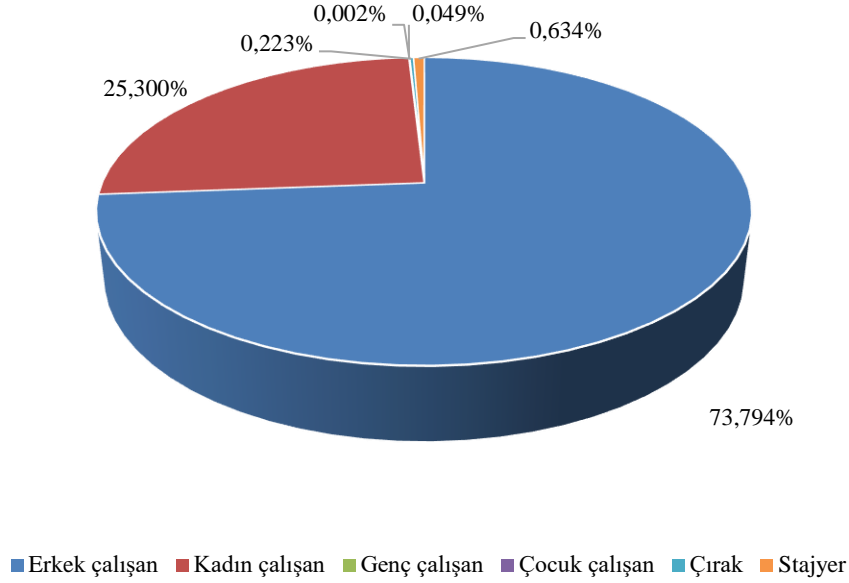
2018 yılı Ocak, Şubat ve Mart ayları içerisinde gerçekleştirilen programlı teftişler kapsamında, 4.841 işyerinde yapılan teftişler neticesinde 189.020 erkek, 64.804 kadın, 125 genç ve 4 çocuk çalışan olmak üzere toplam 253.913 çalışana ulaşılmıştır. Teftişler sırasında ulaşılan çalışan sayılarının Grup Başkanlıklarına göre dağılımı Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3.2 –Ulaşılan çalışan sayılarının Grup Başkanlıklarına göre dağılımı

Grup Başkanlıkları	Erkek Çalışan	Kadın Çalışan	Genç Çalışan	Çocuk Çalışan	Toplam Çalışan	Çıracak	Stajyer
Adana	4931	556	1	0	5448	18	60
Ankara	58.029	13.678	22	0	71.729	367	306
Bursa	32.919	13.917	39	0	46.875	23	338
İstanbul	60.108	20.742	63	4	80.917	27	550
İzmir	33.033	15.911	0	0	48.944	136	369
Toplam	189.020	64.804	125	4	253.913	571	1.623

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil 3.1 - Teftiş sonucu ulaşılan çalışanların yüzdeleri dağılımı

3.3. Programlı Teftişlerde Tespit Edilen Noksan Hususlara İlişkin İstatistikler

Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişlerin uygulama aşaması 3 aylık (Ocak-Şubat-Mart) ve risk esaslı olarak öncelikle aşağıdaki başlıklar ve işyerlerindeki fiziksel unsurlar dikkate alınarak teftişler gerçekleştirilmiştir:

- İş ekipmanlarında güvenlik,
- Kimyasal maddelerle çalışmalarda güvenlik,
- Yangın, parlama ve patlama,
- Teftiş Rehberi I. Kitap I. Kısım IV. Bölüm Madde 3.6'da yer alan hükümler;
“a) İşyerinde görevli iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin ad ve soyadları, mesleki formasyon ve belge numaraları,
b) İşyerinin risk değerlendirmesi ile ilgili olarak belge düzenlenme tarihi, belge sayfa sayısı ve imza sahiplerinin ad ve soyadları,
c) Çalışan temsilcisi/temsilcilerinin adı soyadı, işyerindeki görevi,
d) İş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerinin ad ve soyadları, görevleri, son toplantı tarihi,
e) İşyerinin özelliğine göre müfettişçe tutanakta değinilmesi gerekli görülen diğer hususlar.”
- Kayıt dışı istihdam, yabancı çalışanlar, çocuk işçiler, eşitlik ilkesi, korumalı işyerleri.

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Bu hususlar dikkate alındığında Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı bünyesinde görevli 391 müfettiş ile gerçekleştirilen birinci ve ikinci aşama teftişlerde tespit edilen noksan hususlar 49 ayrı başlıkta toplanmıştır. Bu başlıklar şu şekildedir;

- İş Güvenliği Uzmanı/İşyeri Hekimi/ Diğer Sağlık Personeli Görevlendirilmesi
- Risk Değerlendirmesi Varlığı
- Ortam Ölçümleri Varlığı
- Acil Durum Planı Varlığı
- Acil Durum Ekibi Görevlendirilmesi/Tatbikat Varlığı
- Çalışan Temsilcisi Varlığı
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu Varlığı
- Patlamadan Korunma Dokümanının Hazırlanması
- Patlayıcı Ortamlar İçin Çalışanların Eğitimi / Bilgilendirilmesi
- Patlayıcı Ortamlar İle İlgili Güvenli Çalışma Şartlarının Sağlanması
- Uygun Kategoride Ekipmanların Varlığı
- İş Ekipmanları Periyodik Kontrolün Varlığı
- İş Ekipmanı Talimatı
- İş Ekipmanı Eğitimi
- Acil Durdurma Sistemleri
- Parça Fırlaması/Düşmesi
- Gaz-Buhar-Sıvı veya Tozlara Karşı Önlemler
- Operasyon Noktasına Erişim
- Elektrige Karşı Doğrudan/Dolaylı Temas Riski
- Kaldırma Ekipmanlarının İşaretlemesi
- Uygun Kurulum, Yerleştirme ve Kullanma
- El Merdivenleri
- İskeleler
- İş Ekipmanı Periyodik/Günlük Bakım
- İş Ekipmanı Periyodik Kontrol Raporunun İçeriği
- İş Ekipmanı Periyodik Kontrol Raporunda Uygunsuzluk Tespiti
- İş Ekipmanı Periyodik Kontrollerin Uygun Şekilde Yapılması
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunun Uygun Üyelerden Oluşturulması
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunun Toplanma Süreleri
- Risk Değerlendirmesi Uygun Ekip Oluşturulması
- Risk Değerlendirmesi Uygun İmzalanması
- Risk Değerlendirmesi Yenilenmesi
- Elektrik Tesisatı
- Kaçak Akım Rölesi
- Paratoner Tesisatı

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Acil Çıkış Yolları
- Yangın Söndürme Cihazı/Dedektör/Alarm
- Ulaşım Yolları - Tehlikeli Alanlar
- Uygun Sayıda Destek Elemanı Görevlendirilmesi
- İlkyardımcı Görevlendirilmesi
- Acil Durum Planı Dokümantasyon
- Tatbikat Raporu
- Acil Durum Planı Yenilenmesi
- Kimyasal Maddelerin Kullanılması, Taşınması ve Depolanması ile İlgili Önlemler
- Kimyasal Maddelerin Çalışanların Eğitimi / Bilgilendirilmesi
- Kimyasal Maddelerle Çalışanların Sağlık Gözetimi
- Kişisel Koruyucu Donanımların Verilmesi
- Kişisel Koruyucu Donanımların Yenilenmesi/ Kontrol
- Diğer

3.4. Teftiş Sonucu İstatistikleri

2018 yılı Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişleri iki aşamalı olarak yürütülmüş; genel olarak ilk teftişte belirlenen ve hayati tehlike içermeyen noksan hususlar için süre talebinde bulunan işverene, müfettişin kanaati ile teftiş dönemi içerisinde süre verilmiştir. Bu süre sonunda noksanlıklarının tamamını gidermeyen veya bu süre içerisinde işyerinde yeni bir noksan hususun olduğu işyerlerine idari yaptırım uygulanması talep edilmiştir.

4.841 işyeri teftiş edilmiş olup 10 işyerine ise durdurma uygulanması talep edilmiştir. 874 işyerinde mevzuata aykırılıkların bir kısmının devam etmesi ve/veya yeni mevzuata aykırılıkların tespit edilmesi nedeniyle idari para cezası uygulanması talep edilmiş olup 874 işyerine toplam 7.960.113 TL idari para cezası uygulanmıştır. 213 işyerinin kapalı, gayri faal, adres değişikliği gibi sebeplerden ötürü teftişi yapılamamıştır.

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

IV. BÖLÜM: MEVZUATA AYKIRILIKLAR

Sanayi bölgelerinde alan esaslı iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişleri kapsamında Grup Başkanlıklarının tespit ettiği mevzuata aykırılıklar Tablo 4.1-4.5'te verilmiştir.

Adana Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı;

Tablo 4.1-Adana Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
4857	Çağrıldıkları zaman gelmemek, kolaylık göstermemek	0	0	0	-	1	1	16.829
6331	İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim	12	0	12	100	0	0	
6331	Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	34	4	30	88	1	5	3.756
6331	İş Sağlığı Ve Güvenliği İle İlgili Çalışan Temsilcisinin Nitelikleri Ve Seçilme Usul Ve Esaslarına İlişkin Tebliğ	31	1	30	97	1	2	3.862
6331	İdari para cezaları ve uygulanması	7	0	7	100	0	0	0
6331	Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	4	0	4	100	0	0	0
6331	Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	162	5	157	97	0	5	10.427
6331	Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	1	1	0	0	0	1	1.931
6331	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	2.264	70	2.194	97	3	73	153.564
6331	İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	39	0	39	100	0	0	0
6331	İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	5	1	4	80	0	1	1.545
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	28	1	27	96	1	2	3.862
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	10	0	10	100	0	0	0

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 4.1 Devamı- Adana Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	490	15	475	97	1	16	39.020
6331	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	764	21	743	97	3	24	56.772
6331	İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	43	0	43	100	0	0	0
6331	İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	291	4	287	99	0	4	7.338
6331	Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	191	8	183	96	0	8	18.538
6331	Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	31	1	30	97	0	1	1.545
6331	Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7.5 Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik	1	0	1	100	0	0	0
6331	Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	93	3	90	97	0	3	5.793
6331	Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	1	1	0	0	0	1	626
6331	Tozla Mücadele Yönetmeliği	9	1	8	89	0	1	1.931
6331	İşverenin genel yükümlülüğü	7	0	7	100	0	0	0
6331	İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri	51	0	51	100	3	3	27.078
Toplam		4.569	137	4.432	97	14	151	354.417

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Ankara Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı;

Tablo 4.2- Ankara Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
4857	Teftişin sonuçlanmasını engellemek	0	0	0	-	1	1	16.829
4857	Çağrıldıkları zaman gelmemek, kolaylık göstermemek	0	0	0	-	3	3	50.487
6331	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	5.716	214	5.502	96	29	243	602089
6331	İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimini	1	0	1	100	0	0	
6331	Çalışanların bilgilendirilmesi	3	0	3	100	1	1	1.545
6331	Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması	1	0	1	100	0	0	0
6331	Çalışan temsilcisi	212	2	210	99	2	4	8.496
6331	İdari para cezaları ve uygulanması	10	1	9	90	1	2	1.252
6331	Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	60	2	58	97	2	4	8.110
6331	Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	133	9	124	93	15	24	37560
6331	Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	1.664	75	1.589	95	22	97	257.212
6331	Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	12	1	11	92	0	1	3.090
6331	Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	2	0	2	100	0	0	0
6331	Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	2	0	2	100	1	1	2.317
6331	Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	20	0	20	100	0	0	0
6331	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	19.528	463	19.065	98	59	522	1.266.734

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 4.2 Devamı- Ankara Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
6331	İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	53	1	52	98	1	2	4.248
6331	İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	25	0	25	100	0	0	0
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	198	6	192	97	6	12	154.787
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	81	0	81	100	0	0	0
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	1.471	15	1.456	99	2	17	49.061
6331	İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	152	1	151	99	1	2	4.248
6331	İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	2.818	39	2.779	99	9	48	103.111
6331	Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik	1	0	1	100	0	0	0
6331	Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	2.163	56	2.107	97	9	65	176.519
6331	Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	530	11	519	98	3	14	30.122
6331	Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7.5 Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik	6	0	6	100	0	0	0
6331	Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	249	0	249	100	1	1	1.545
6331	Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	8	0	8	100	0	0	0
6331	Tozla Mücadele Yönetmeliği	69	12	57	83	3	15	40.552
6331	Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	5	0	5	100	0	0	0
6331	İşverenin genel yükümlülüğü	454	8	446	98	7	15	81.165
Toplam		35.647	916	34.731	97	178	1.094	2.901.079

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Bursa Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı;

Tablo 4.3- Bursa Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
4857	Çağrıldıkları zaman gelmemek, kolaylık göstermemek	0	0	0	-	1	1	16.829
6331	Sağlık gözetimi	21	1	20	95	1	2	13.905
6331	Çalışanların bilgilendirilmesi	2	0	2	100	0	0	
6331	Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	161	23	138	86	8	31	29.422
6331	Çalışan temsilcisi	104	0	104	100	0	0	0
6331	İdari para cezaları ve uygulanması	17	1	16	94	0	1	1.252
6331	Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	13	1	12	92	0	1	3.090
6331	Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	365	16	349	96	14	30	81.879
6331	Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	1	0	1	100	0	0	0
6331	Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	7	0	7	100	0	0	0
6331	Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	2	0	2	100	0	0	0
6331	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	6.199	119	6.080	98	18	137	368.840
6331	İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	28	0	28	100	0	0	0
6331	İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	3	0	3	100	0	0	0
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	80	0	80	100	0	0	0
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	66	0	66	100	0	0	0

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 4.3 Devamı- Bursa Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	617	3	614	100	2	5	10.041
6331	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	2.201	64	2.137	97	10	74	198.905
6331	İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	40	0	40	100	0	0	0
6331	İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	1.408	28	1.380	98	2	30	89.627
6331	Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	915	19	896	98	0	19	169.148
6331	Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	177	0	177	100	0	0	0
6331	Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	261	0	261	100	1	1	2.317
6331	Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	8	1	7	88	0	1	2.317
6331	Tozla Mücadele Yönetmeliği	20	1	19	95	1	2	6.180
Toplam		12.716	277	12.439	98	58	335	993.752

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İstanbul Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı;

Tablo 4.4- İstanbul Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
4857	İşyerini muvazaalı olarak bildirmek	1	0	1	100	0	0	0
6331	Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik.	1	0	1	100	0	0	0
6331	İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi	14	0	14	100	0	0	0
6331	Çalışanların bilgilendirilmesi	1	0	1	100	0	0	0
6331	Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması	3	0	3	100	0	0	0
6331	Çalışan temsilcisi	152	1	151	99	1	2	6.952
6331	İdari para cezaları ve uygulanması	4	0	4	100	0	0	0
6331	Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	33	2	31	94	2	4	12.360
6331	Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	47	2	45	96	1	3	8.111
6331	Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunmasına Hakkında Yönetmelik	911	63	848	93	8	71	213.592
6331	Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	15	0	15	100	0	0	0
6331	Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	1	0	1	100	0	0	0
6331	Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	17	0	17	100	0	0	0
6331	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	7.864	387	7.477	95	38	425	1.155.964

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 4.4 Devamı- İstanbul Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
6331	İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	102	0	102	100	2	2	5.021
6331	İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	1	0	1	100	0	0	0
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	86	1	85	99	2	3	9.270
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	1.170	42	1.128	96	8	50	154.135
6331	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	4.357	286	4.071	93	21	307	889.291
6331	İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	174	1	173	99	1	2	3.476
6331	İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	1.490	54	1.436	96	13	67	167.615
6331	Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik	1	0	1	100	0	0	0
6331	Kanserojen Ve Mutajen Maddeler İle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	0	0	0	-	2	2	4.634
6331	Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	1.404	69	1.335	95	5	74	212.045
6331	Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	248	11	237	96	4	15	41.327

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 4.4 Devamı- İstanbul Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
6331	Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	259	6	253	98	2	8	23.561
6331	Tozla Mücadele Yönetmeliği	58	5	53	91	1	6	16.221
6331	Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	15	0	15	100	0	0	0
6331	İşverenin genel yükümlülüğü	58	5	53	91	2	7	38.650
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	133	1	132	99	1	2	25.531
Toplam		18.620	936	17.684	95	114	1.050	2.987.756

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı;

Tablo 4.5- İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettığı Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
4857	Çağrıldıkları zaman gelmemek, kolaylık göstermemek	0	0	0	-	2	2	33.658
6331	Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması	1	0	1	100,00	0	0	0
6331	İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	185	0	185	100,00	0	0	0
6331	Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	9	0	9	100,00	0	0	0
6331	Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	23	3	20	86,96	0	3	8138
6331	Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	352	22	330	93,75	5	27	79.949
6331	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	7.208	106	7.102	98,53	11	117	283.336
6331	İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	40	0	40	100,00	0	0	0
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	44	1	43	97,73	0	1	2.317
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	376	3	373	99,20	0	3	9.467

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 4.5 Devamı-İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı tarafından tespit edilen mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettığı Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
6331	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	1.764	49	1.715	97,22	4	53	142.515
6331	İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	1.089	34	1.055	96,88	3	37	95.395
6331	Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	965	9	956	99,07	2	11	34.761
6331	Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	74	2	72	97,30	0	2	4.248
6331	Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	55	0	55	100,00	0	0	0
6331	Tozla Mücadele Yönetmeliği	10	0	10	100,00	0	0	0
6331	İşverenin genel yükümlülüğü	8	0	8	100,00	0	0	0
6331	İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri	67	2	65	97,01	2	4	29.325
Toplam		12.270	231	12.039	98,12	29	260	723.109

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Programlı teftiş kapsamında tüm grup başkanlıklarınca tespit edilen mevzuata aykırılıklar toplamı;

Tablo 4.6- Programlı teftiş kapsamında tespit edilen toplam mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
4857	Teftişin sonuçlanmasını engellemek	0	0	0	-	1	1	16.829
4857	İşyerini muvazaalı olarak bildirmek	1	0	1	100	0	0	0
4857	Çağrıldıkları zaman gelmemek, kolaylık göstermemek	0	0	0	-	7	7	117.803
6331	Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik.	1	0	1	100	0	0	0
6331	İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	6.957	154	6.803	98	28	182	437571
6331	Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	5.556	161	5.395	97	16	177	612942
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	4.251	81	4.170	98	14	95	283765
6331	İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimini	27	0	27	100	0	0	0
6331	Çalışanların bilgilendirilmesi	6	0	6	100	1	1	1.545
6331	Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	477	51	426	89	30	81	101385
6331	Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması	5	0	5	100	0	0	0
6331	Çalışan temsilcisi	642	4	638	99	4	8	19.310
6331	İdari para cezaları ve uygulanması	38	2	36	95	1	3	2.504

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 4.6 Devamı- Programlı teftiş kapsamında tespit edilen toplam mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
6331	Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	121	5	116	96	4	9	23.560
6331	Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	3.451	179	3.272	95	42	221	638.425
6331	Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	28	1	27	96	0	1	3.090
6331	Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	10	1	9	90	0	1	1.931
6331	Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	5	0	5	100	1	1	2.317
6331	Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	37	0	37	100	0	0	0
6331	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	43.246	1.129	42.117	97	130	1.259	3.190.683
6331	İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	261	1	260	100	2	3	6.179
6331	İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	34	1	33	97	0	1	1.545
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	558	10	548	98	10	20	259.117
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	286	1	285	100	2	3	8.497

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 4.6 Devamı- Programlı teftiş kapsamında tespit edilen toplam mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre dağılımı ve uygulanması talep edilen idari para ceza miktarları

Kanun	Yönetmelik	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettirilen Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı
6331	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	14.504	634	13.870	96	70	704	1.868.843
6331	İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	466	3	463	99	3	6	21.629
6331	Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik	2	0	2	100	0	0	0
6331	Kanserojen Ve Mutajen Maddeler İle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	0	0	0		2	2	4.634
6331	Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	1.065	25	1.040	98	7	32	77.242
6331	Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7.5 Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik	7	0	7	100	0	0	0
6331	Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	902	9	893	99	4	13	33.216
6331	Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	17	2	15	88	0	2	2.943
6331	Tozla Mücadele Yönetmeliği	150	19	131	87	5	24	64.884
6331	Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	20	0	20	100	0	0	0
6331	İşverenin genel yükümlülüğü	691	24	667	97	9	33	157.724
Toplam		83.822	2.497	81.325	97	393	2.890	7.960.113

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

4.7- Teftiş sonucunun grup başkanlıklarına göre değerlendirilmesi

Grup Başkanlığı	İlk Teftiş Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Devam Ettiği Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	Giderilen Mevzuata Aykırılık	İyileşme Yüzdesi	Yeni Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza miktarı (TL)
Adana	4.569	137	4.432	97	14	151	354.417
Ankara	35.647	916	34.731	97	178	1.094	2.901.079
Bursa	12.716	277	12.439	98	58	335	993.752
İstanbul	18.620	936	17.684	95	114	1.050	2.987.756
İzmir	12.270	231	12.039	98,12	29	260	723.109
Toplam	83.822	2.497	81.325	485	393	2.890	7.960.113

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

V.BÖLÜM: SONUÇ

1. Giderilmeyen Mevzuat İhlalleri ve Yapılan İdari İşlemler

1.1. Giderilmeyen Mevzuat İhlalleri

2018 yılı Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişleri kapsamında 4.841 işyerinde yapılan teftişlerin sonuçları incelendiğinde; toplam 83.822 adet mevzuata aykırı noksanlık tespit edilmiştir. Tespit edilen 83.822 noksanlıktan 81.325 madde ikinci teftişler sonucu giderilmiştir. Giderilmeyen mevzuata aykırılıklar tespit edilen toplam mevzuata aykırılıkların yaklaşık %3'nü oluşturmaktadır. İkinci aşama teftişlerde 2.497 noksan hususun devam ettiği ve 393 tanede yeni noksan husus tespit edilmiştir. Teftişler sonucunda giderilmediği tespit edilen ve aynı zamanda ikinci teftişler sırasında yeni tespit edilen mevzuata aykırılıkların gruplandırılıp değerlendirilmesi Tablo 5.1'de yapılmıştır.

Tablo 5.1 - Yapılan teftişlerin ikinci aşamasında tespit edilen mevzuata aykırılıklar

Kanun	Noksan Husus Grupları	Birinci Teftişte Tespit Edilip Giderilmeyen Noksan Husus Sayısı	İkinci Teftişte Tespit Edilen Yeni Noksan Husus Sayısı
4857	Teftişin sonuçlanmasını engellemek	0	1
4857	İşyerini muvazaalı olarak bildirmek	0	0
4857	Çağrıldıkları zaman gelmemek, kolaylık göstermemek	0	7
6331	Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik.	0	0
6331	İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	154	28
6331	Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	161	16
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	81	14
6331	İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirişi	0	0
6331	Çalışanların bilgilendirilmesi	0	1
6331	Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	51	30
6331	Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması	0	0
6331	Çalışan temsilcisi	4	4
6331	İdari para cezaları ve uygulanması	2	1
6331	Çalışanların Gürültü İle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	5	4

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 5.1 Devamı - Yapılan teftişlerin ikinci aşamasında tespit edilen mevzuata aykırılıklar

Kanun	Noksan Husus Grupları	Birinci Teftişte Tespit Edilip Giderilmeyen Noksan Husus Sayısı	İkinci Teftişte Tespit Edilen Yeni Noksan Husus Sayısı
6331	Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	179	42
6331	Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	1	0
6331	Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği	1	0
6331	Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	0	1
6331	Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	0	0
6331	İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	1.129	130
6331	İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	1	2
6331	İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	1	0
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	10	10
6331	İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	1	2
6331	İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	634	70
6331	İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	3	3
6331	Kadın Çalışanların Gece Postalarında Çalıştırılma Koşulları Hakkında Yönetmelik	0	0
6331	Kanserojen Ve Mutajen Maddeler İle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	0	2
6331	Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	25	7
6331	Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7.5 Saat veya Daha Az Çalışılması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik	0	0
6331	Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	9	4

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Tablo 5.1 Devamı - Yapılan teftişlerin ikinci aşamasında tespit edilen mevzuata aykırılıklar

Kanun	Noksan Husus Grupları	Birinci Teftişte Tespit Edilip Giderilmeyen Noksan Husus Sayısı	İkinci Teftişte Tespit Edilen Yeni Noksan Husus Sayısı
6331	Tehlikeli ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmelik	2	0
6331	Tozla Mücadele Yönetmeliği	19	5
6331	Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği	0	0
6331	İşverenin genel yükümlülüğü	24	9
Toplam		2.497	393

1.2. Uygulanması İstenilen İdari Para Cezaları

2018 yılı Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında 874 işveren ile ilgili toplam uygulanması talep edilen miktar 7.960.113 TL'dir. İdari para cezaların grup başkanlıklarına göre dağılımı Tablo 5.2'de verilmiştir.

Tablo 5.2- Uygulanması istenen idari para cezaların grup başkanlıklarına göre dağılımı

Grup Başkanlıkları	İdari Para Cezası Uygulanması İstenen Mevzuata Aykırılık	Uygulanması Talep Edilen İdari Para Ceza Miktarı
Adana	151	354.417
Ankara	1.094	2.901.079
Bursa	335	993.752
İstanbul	1.050	2.987.756
İzmir	260	723.109
Toplam	2.890	7.960.113

1.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar

2018 yılı Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişleri kapsamında suç duyurusu, ihbar ve bildirimde bulunulmamıştır.

2. Teftiş Sonuçları İle İlgili Genel Değerlendirme

2018 yılı Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişlerinde görevli 391 iş başmüfettişi, iş müfettişi ve iş müfettişi yardımcıları tarafından Ocak, Şubat ve Mart ayları arasında programlı teftişler gerçekleştirilmiştir. Programlı teftişler kapsamında teftiş konuları uygulama esaslarıyla aşağıdaki hususlar olarak belirlenmiştir:

- İş ekipmanlarında güvenlik,
- Kimyasal maddelerle çalışmalarda güvenlik,

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

- Yangın, parlama ve patlama,
- Teftiş Rehberi I. Kitap I. Kısım IV. Bölüm Madde 3.6'da yer alan hükümler;
“a) İşyerinde görevli iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin ad ve soyadları, mesleki formasyon ve belge numaraları,
b) İşyerinin risk değerlendirmesi ile ilgili olarak belge düzenlenme tarihi, belge sayfa sayısı ve imza sahiplerinin ad ve soyadları,
c) Çalışan temsilcisi/temsilcilerinin adı soyadı, işyerindeki görevi,
d) İş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerinin ad ve soyadları, görevleri, son toplantı tarihi,
e) İşyerinin özelliğine göre müfettişçe tutanakta değinilmesi gerekli görülen diğer hususlar.”
- Kayıt dışı istihdam, yabancı çalışanlar, çocuk işçiler, eşitlik ilkesi, korumalı işyerleri.

Kişisel koruyucu donanımlar ile ilgili iyileştirme oranı %98'dir. Teftişlerde bu husus ile ilgili iyileştirmeler iyi düzeyde sağlanmakta; fakat genel olarak kullanımın devamlılığı ile ilgili sorunlarla karşılaşmaktadır. Bu durumun nedeni genellikle; çalışanların eğitimsizliğinden kaynaklı isteksizliği ve işverenin bu husustaki denetim ve gözetim yükümlülüğünü yerine getirmemesinden kaynaklanmaktadır.

Belirlenen öncelikli riskler arasında bulunan yangın, parlama, patlama ile ilgili riskler değerlendirildiğinde noksanlık iyileştirme oranı yaklaşık olarak %95'dir. Özellikle yangın söndürme cihazı/dedektör/alarm sistemlerinde yüksek oranda noksanlık tespit edildiği görülmektedir. belirlenen öncelikli riskler arasında bulunan kimyasal maddelerle çalışmalarda güvenlik ile ilgili riskler değerlendirildiğinde noksanlık iyileştirme oranı %97'dir.

Elektrik ile ilgili mevzuata aykırılıkların yüksek oranlarda tespit edildiği görülmektedir. Özellikle kaçak akım rölelerinin tesis edilmesi konusunda tespit edilen noksan husus sayısı oldukça fazla olmaktadır. İşyerlerinde kaçak akım rölesi tesis edilmemesi, edilse dahi kullanılan iş ekipmanlarının iç düzeneklerindeki hatalar yüzünden çalışmaması nedeniyle etkisiz hale getirilmesi bu sonucun başlıca nedenidir.

Programlı teftişler kapsamında 4841 işyerinde teftişler yapılmış olup noksan hususları gidermek için talepte bulunup müfettişlerce uygun görülen işverenliği süre verilmiştir. 213 işyerinde kapalı, gayri faal, adres değişikliği sebeplerden ötürü teftiş yapılamamıştır. 874 işyerine idari para cezası uygulanması istenmiştir.

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3. Sektör/Alan Temsilcilerinin Önerileri

3.1. İş Teftişi ile İlgili Önerileri

Programlı teftişler kapsamında yapılan denetimlerde süre verme uygulaması genel bir uygulama olmamalıdır. Özellikle daha önceki yıllarda da teftiş kapsamına alınmış işyerlerinde, işverenler tarafından bu uygulamanın zorunlu bir uygulama olduğu izlenimi oluşmuştur. Birçok işverende genel düşünce; eksiklikleri, özellikle yüksek yatırım gerektiren eksiklikleri müfettişler işyerine teftişe geldiğinde gidermek yönünde olmaktadır. Bu nedenle genellikle işverenler, işyerinde iş güvenliği uzmanları tarafından da uyarılan eksiklikleri, hatta genellikle bilinen ve uzmanlık gerektirmeyen eksikliklerini bile kendiliğinden önlem almadıkları gözlenmiştir. Bu hususlar göz önüne alındığında; süre verme uygulaması zaruri bir ihtiyaç ise uygulanmalı; genel bir uygulamaya dönüşmemelidir. Bu durum işverenlerin gözünde teftişin önemini de azaltmaktadır.

Denetimler risk değerlendirmesi üzerinden yapılmalıdır. Özellikle iş ekipmanlarının periyodik kontrolleri başta olmak üzere mevzuatla ilgili bütün evrakların yüklenebildiği, incelenilebildiği, düzenlenebildiği bir sistem oluşturulmalı; Bakanlık tarafından her daim kontrole açık, evrakların olmaması/eksik olması durumunda uyarı veren, kontrolü sağlayan, sistem üzerinden bilgi akışını sağlayan sistem üzerinden evraklar incelenmeli, böylelikle işyerinde yapılacak alan denetimlerine daha çok ve nitelikli zaman ayrılmasına imkan sağlayacaktır.

İSG-KATİP sisteminde bir işyerinin iş güvenliği hizmet süresi tam zamanlı olmasını gerektirmiyorsa ve işyerine A sınıfı iş güvenliği uzmanı atanmışsa (süre ile ilgili sorun yoksa) başka bir iş güvenliği uzmanı atanmamaktadır. Bu durum özellikle alt işverenlerle çalışan ve sadece yönetim kadrosunu kendi bünyesinde çalıştıran asıl işverenlerde yaşanmaktadır. Örneğin; asıl işverenin 15 çalışanı olup, üretim alanında 1000 kişi çalışmakta olduğu bir işyerinde; asıl işveren alanın tamamına hâkim olabilmesi için birden çok iş güvenliği uzmanı ile çalışmak istemekte; taraflar sözleşme yapsa da İSG-KATİP sistemine iş güvenliği uzmanı sözleşmesi tanımlanamamaktadır. İşyerinde iş güvenliği uzmanı olarak çalışan herkes sistemde onaylanabilmelidir.

3.2. İş Müfettişlerinin Değerlendirme ve Görüşleri

Çalışma ortamı, kullanılan iş ekipmanları ile kimyasal madde ve müstahzarların seçimi ve çevresel kaynaklı tehlikeler ve bu tehlikelerden kaynaklı çalışanları etkileyebilecek risklerin belirlenip değerlendirilmesi ile ilgili kanunun 10. maddesi uyarınca işverenlerce yapılması veya yaptırılması gereken risk değerlendirmelerinin varlığı birinci aşama programlı teftiş kapsamında yapılan değerlendirmelerde tespit edilen hususların giderilmiş olduğu görülmüştür. Çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların işverenlerce yapılması ile ilgili olarak ise ikinci aşama teftişler itibari ile tespit edilen noksanlıklardan büyük çoğunluğu giderilmiştir. İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında yapılan risk değerlendirmesinin hazırlayanlar tarafından her sayfasının parafı ve son sayfasının imzalanması, yönetmelikte belirtilen ekip üyelerinin uygun oluşturulması, iş kazası veya meslek hastalığı, çalışma yöntemlerinde veya iş ekipmanlarında ya da ortamdaki değişiklikler gibi risk değerlendirmesinin yenilenmesini gerektirecek hususların varlığı durumunda yenilenmesi ve yönetmeliğin diğer maddeleri ile ilgili teftişlerde tespit edilmiş olan noksanlıkların tamamı giderilmiştir.

Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım ile ilgili olarak işyerlerinde kullanılan maddelerin, çevre şartlarının ve iş ekipmanları dikkate alınarak kanunun 11. maddesi uyarınca hazırlanması gereken acil durum planlarının hazırlanmış olduğu; ancak acil durum planı doğrultusunda gerçekleştirilmesi gereken ve belirlenmiş acil durum senaryolarında hareket kabiliyetini ölçmede önemli bir faktör olarak karşımıza çıkan acil durum ekiplerinin görevlendirilmesi ve bu görevlendirmeye bağlı olarak yapılması gereken acil durum tatbikatlarının varlığı ile ilgili birinci teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıkların giderilmesi yönünde aksaklıkların olduğu görülmektedir. Yangınla mücadele kapsamında muhtemel yangın tehlikesinin türü göz önüne alınarak ilgili bölümlere taşınabilir yangın söndürme cihazlarının çalışma şartlarına uygun sayıda temin edilmemesi, yangının önceden algılanabilmesi için alev, ısı veya duman gibi algılayıcı detektörlerin tesis edilmemesi ve yangının çıkması halinde çalışanları uarmak için yangın alarmı verebilecek alarm sisteminin kurulmaması da yine giderilmeyen noksanlıklardan biridir. Alarm, ulaşım yollarının işaretlemelerinin yapılmaması, boyutlarının yaya ve araç trafiğine uygun hale getirilmemesi, yapılan işin gereği tehlikeli alan olarak adlandırılabilir alanlara güvenli giriş çıkış için şartların sağlanmaması, bu alanların tecrit edilmesi ile ilgili tedbirlerin alınması gibi nedenler yine ulaşım yolları ve tehlikeli alanlar başlığındaki noksanlıklardan bir kısmının giderilememesine neden olmuştur. Acil bir durumda çalışanların kolaylıkla işyeri ortamından tahliyesini sağlayacak nitelikte acil çıkış yolları, kapıları ve buralardaki işaretlemelerle ilgili teftiş süresi içerisinde tespit edilen noksan hususlar ise genellikle giderilmiştir.

İşverenlerce farklı bölümlerindeki riskler ve bu alanlarda istihdam edilen çalışan sayıları dikkate alınarak kanunun 20. maddesi gereği çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği durumda atama yoluyla çalışan temsilcilerinin belirlenmesi; elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kanunun 22. maddesinde belirtilen iş sağlığı ve güvenliği kurulunun oluşturulması ile ilgili tespit edilen noksanlıkların tamamı giderilmiştir İş sağlığı ve güvenliği kurulunun, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelikte belirtildiği şekilde ve sayıda üyelerden oluşturulması, işyeri tehlike

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

sınıfına uygun sürelerde toplanma şekilleri ve yönetmelikte yer alan diğer maddelerle ilgili birinci aşama programlı teftişlerde tespit edilen noksanlıkların çoğunluğu giderilmiştir.

Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik kapsamında birinci aşama programlı teftişlerde güvenli çalışma şartlarının sağlanması noktasında en çok noksanlığın üretim alanında tespit edildiği ve bu mevzuata aykırılıkların büyük oranda giderilmiş olduğu görülmektedir. Aynı yönetmelik ile ilgili olarak patlamadan korunma dokümanının hazırlanmaması, hazırlanmış olan patlamadan korunma dokümanı doğrultusunda belirlenmiş olan tehlikeli bölgelerde bu bölgelerde kullanıma uygun exproof nitelikte mekanik ve elektrik ekipman ve teçhizatın temin ve tesisi ile ilgili organizasyonel aksaklıklar, malzeme temininde yaşanan sıkıntıları vb. nedenlerden ötürü ikinci teftişlerde noksanlıkların büyük ölçüde giderilemediği ve yeni tespit edilen hususlar doğrultusunda idari para cezası uygulamasına gidildiği görülmektedir. Çalışanların patlayıcı ortamlar hakkında eğitim ve bilgilendirmesi ve yönetmeliğin diğer maddeleri ile ilgili tespit edilen hususlar ise genellikle teftiş süresi içerisinde giderilmiştir.

Üretimin ana unsurlarından olan iş ekipmanları ile ilgili kanunun 30. maddesi uyarınca yayımlanmış olan İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği doğrultusunda işyerlerinde gerçekleştirilen programlı teftişlerde, birinci aşama teftişlerde en çok tespit edilen husus ‘periyodik kontrole tabi iş ekipmanlarının periyodik kontrollerinin yapılmaması’ hususu olarak göze çarpmakta olup bu noksanlıklardan bir kısmı ikinci teftişlerde “gerek makine ve ekipmanla ilgili yeterli bilgi ve donanıma sahip kayıtların işyerinde bulunmaması yahut teminindeki aksaklıklar, gerekse kullanılan iş ekipmanlarının kontrollerinin yapılmasının ve iş güvenliğinin sağlanması arasındaki kuvvetli bağın yeterince anlaşılmamış olması” nedenleri ile giderilememiştir.

Hareketli, dönen aksam ve mekanizmalardan oluşan makinelerin tehlikeli alanları olan operasyon noktalarına erişim ile ilgili olarak çalışanların mekanik teması sonucu oluşabilecek kaza risklerini önlemek için gerekli olan koruyucu ve koruma donanımlarının temin edilmemiş olması teftişlerde en çok giderilmeyen noksan hususlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. İşyerlerinde kullanılan iş ekipmanlarının geneline bakıldığında birçok iş ekipmanında bu tehlikenin öngörülebilir olduğu açık olmasına karşın yapılan risk değerlendirmelerinde bu hususun detaylı bir şekilde her iş ekipmanı için ayrı ayrı ele alınmamış olması, imalatı esnasında bazı iş ekipmanlarında iş güvenliği ile ilgili bir takım eksikliklerin olması, işveren ve çalışanların koruyucu donanımların önemi ve kullanımının sürekliliği hakkındaki yeterli bilince sahip olmamaları nedenleri ile bu noksanlık giderilememiştir.

İş ekipmanının periyodik kontrolü sonucu tespit edilmiş olan uygunsuzluklarla ilgili kontrol sonucu düzenlenen raporlarda belirtilmiş olan uygunsuzlukların giderilmemesi ile ilgili olarak “noksanlığı giderme noktasında gerekli planlamanın zaman gözetilmeksizin yapılmış

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

olması, uygunsuzluğun nasıl giderileceği yönünde yeterli bilgi birikimi ve bilincin oluşmamış olması ve üretim yoğunluğunun ekipmandaki mevcut riski gidermeye kıyasla daha ön planda tutulması” gibi nedenlerden ötürü giderilememiştir.

Söz konusu iş ekipmanlarının güvenli çalışma koşullarını belirtir talimatların hazırlanması, ekipmanda acil bir durumda devreye girerek durdurmayı gerçekleştirecek acil durdurma sitemlerinin bulunması, iş ekipmanı ya da ekipmanda işlenen parça veya malzemenin fırlaması ve düşmesi için alınması gerekli önlemlerin varlığı, elektriğe karşı doğrudan/dolaylı temas riski sonucu oluşabilecek kaza risklerine karşı saha bazında alınması gerekli önlemlerin (izolasyon, gövde güvenlik topraklamaları, statik elektrik topraklaması vb.) alınıp alınmadığı, uygun kurulum, yerleşim ve kullanıma yönelik önlemler, el merdivenleri ve iskelelerin kullanımı esnasında alınması gerekli tedbirler, türüne ve kullanım şartlarına göre periyodik ve günlük bakımların yapılması ve kayıt altına alınması, yapılan kontroller sonucu periyodik kontrolü yapmaya yetkili kişilerce düzenlenen periyodik kontrol raporlarının içeriklerinin uygun olması, periyodik kontrollerin iş ekipmanının türüne (kaldırma ve iletme ekipmanı, basınçlı kap ve tesisatlar vb.) uygun şekilde yapılması hususları ile ilgili teftişlerde tespit edilmiş olan noksanlıkların büyük çoğunluğu işverenlerce giderilmiştir.

Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik doğrultusunda yapılan tespitlerle ilgili olarak yapılan işe uygun kişisel koruyucu donanımların çalışanlara işverenlerce verilmesi, kişisel koruyucu donanımların yenilenmesi veya kontrolü ve diğer yönetmelikte maddeleri ile ilgili yapılan tespitlerin büyük çoğunluğu giderilmiştir. Ancak bu hususun, kişisel koruyucu donanımların çalışanların kullanılmasındaki önemin kavranmaması ve işverenin denetim gözetimindeki eksiklikleri nedeniyle sürekliliği sağlanamamaktadır. Ayrıca iş sağlığı ve güvenliği denildiğinde ilk akla kişisel koruyucu donanımları gelmektedir. Kişisel koruyucu donanımların temini ve kullanılmasının toplu koruma önlemlerinin önüne geçtiği görülmektedir.

İşyerlerinde birçok prosesin farklı nitelikte kimyasallar kullanılarak gerçekleştirildiği görülmüştür. Kullanılan kimyasallarla ilgili olarak Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik doğrultusunda programlı teftişlerde en çok tespit edilen ve giderilmeyen hususların “bu kimyasalların kullanılması, maruziyet koşullarını belirlemeye yönelik ölçümler dahil, taşınması ve depolanması ile ilgili önlemlerin” ve “sağlık gözetimlerinin yapılmasının” yerine getirilmemesi olduğu görülmektedir. İşyerinde üretim sahası içerisinde ihtiyaç fazlası kimyasallar için ayrı bir alan oluşturulmaması, etiketleme ve tehlike sınıfına dikkat edilmeksizin kullanırken ve taşırken bilinçsizce kimyasalların kullanılması, her ne kadar eğitimlerin verildiği yönünde kayıt ve belgeler bulunsa da özellikle uygulama aşamasında malzeme güvenlik bilgi formlarının yeterince incelenmemesinden kaynaklı olarak noksanlıkların işverenlerce giderilemediği anlaşılmıştır.

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda işyerlerinde gerçekleştirilmiş olan programlı teftişlerde birinci teftişlerde en çok tespit edilen noksanlık ana ve tali elektrik panolarında seçicilik ilkesine uygun kaçak akım rölelerinin tesis edilmemiş olması olarak karşımıza çıkmaktadır. İşyerinde mevcut elektrik bakım ve onarımından sorumlu tekniker veya teknisyenlerin kaçak akım rölesinin çalışma prensibi hakkındaki bilgi eksiklikleri, işyeri elektrik tesisatında rölelerin çalışmasını engelleyen mevcut kaçakların tespit edilmemesi ve bu doğrultuda belirli periyotlarda bakım ve onarımlarının yapılmamış olması vb. nedenlerle bu noksanlık giderilememiş ve idari para cezası uygulanmıştır.

3.2.1. Mevzuatla İlgili Öneriler

2018 yılı Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi kapsamında iş sağlığı ve güvenliği konularında işyerlerinde yapılan çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde; işyerlerinde yaygın olarak kalifiye eleman sıkıntısı ve çalışan sirkülasyonunun fazla oluşu, hem çalışma koşul ve şartlarının iyileştirilmesini hem de iş sağlığı ve güvenliği organizasyonun yapılarak gerekli önlenmelerin alınmasını güçleştirmektedir.

Yapılan denetimlerde “periyodik kontrollerin uygun şekilde yapılması” ile ilgili sıkıntılar yaşanmaktadır. Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği'nde yer alan Elektrik İç Tesisleri Denetim ve Muayene Uygunluk Belgesi'nin, İş Ekipmanları Yönetmeliği Ek-III 1.7. maddesinde belirtilen formata uygun değildir. Ayrıca bu belgenin “işyeri kurulum aşamasına yönelik olduğu mevcut durumda istenilen kontrol kriterlerini karşılamadığı” elektrik tesisatının kontrolünü yapan yetkili kişiler tarafından da sık sık belirtilmektedir. Bu hususta daha güncel ve ihtiyaçları karşılayan bir form çalışması yapılarak forma yönetmelik ekinde yer verilmelidir.

İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği'nde yer alan dikişli, dikişsiz gaz tüpleri, kullanımdaki LPG tüplerinin ve manifoldlu tüp demetlerinin ilgili standartlara göre işveren tarafından işyerinde kontrol edilmesi konusunda güçlükler yaşanmaktadır. Bu ekipmanların testleri özel cihazlarla yapılabilmektedir ve işyerlerinde basınçlı tüplerin sirkülasyonu oldukça fazladır. Bunun yerine bu kontrolleri yapma zorunluluğunun imalatçılara verilmesi ya da Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı mevzuatlarında istenen belgelerin mevzuata eklenmesinin daha uygun olacağı düşünülmektedir. Periyodik kontrolü yapılması zorunlu; basınçlı kaplar, yangın sistemi periyodik kontrolü, yangın söndürme cihazları, topraklama tesisatı vb. ekipman ve tesisatlar için periyodik kontrol rapor formatı oluşturulması farklı uygulamaları ortadan kaldıracaktır.

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 6. maddesinde; “Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işverenlerin çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.” hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm gereğince işverenler iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerinin görevlendirilmesini ya kendi bünyelerinde çalışan kişilerden ya da anlaşma yaptıkları Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimlerinden hizmet alımı suretiyle gerçekleştirmektedir. İş sağlığı ve güvenliği profesyonellerinin ücretleri hizmet verdikleri işverenler tarafından ödenmektedir. Bu durum iş güvenliği uzmanları ve işyeri hekimlerinin, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak yapmış oldukları öneri ve tespitlerin işveren tarafından dikkate alınmamasına, çoğu zamanda uygulanmamasına neden olabilmektedir. Bu sebeple mevzuatımızda iş güvenliği uzmanının maddi bakımdan işverenle olan bağıını ortadan kaldıracak mevzuat düzenlemesinin yapılması, iş güvenliği profesyonellerinin daha sağlıklı olarak çalışmasını sağlayacaktır.

Ortak sağlık ve güvenlik birimlerine bağlı iş güvenliği uzmanlarının Yönetmelik'te belirtilen sürelerin sadece tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre verilmiş olması nedeniyle; çalışan sayısı az işyerleri ortak sağlık ve güvenlik birimleri tarafından bir iş güvenliği uzmanına atandığında, fiiliyatta yapabileceğinden fazla işyeri iş güvenliği uzmanının sorumluluğuna girmektedir. Bu durumda iş güvenliği uzmanının hiçbir işyerine yeterli zaman ayıramamasına sebep olmaktadır. İş güvenliği uzmanlarının işyerinde verimli çalışabilmesi için işyeri sınırlaması gerekmektedir. İSG-KATİP sisteminde de işyeri sınırlaması koyulmalıdır.

İşverenler ile sözleşme imzalayan ortak sağlık ve güvenlik birimleri, İSG-KATİP sistemi üzerinden yapılmaktadır. Bu sistemde sözleşme yapılırken işveren tarafından onay istenmektedir. Ancak sözleşme iptal edilirken işveren onayı istememektedir. İşyerlerinde teftiş yapıldığı sırada bazı ortak sağlık ve güvenlik birimi firmaları az iş sağlığı ve güvenliği profesyoneli ile çok işyerine hizmet sağlamak için bir önceki işyerinin sistem onayını kaldırıp (sözleşme ve hizmet alımı devam ederken) bir sonraki işyerinin sistemine atama yapmaktadır. İş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi veya diğer sağlık personelleri mevzuatın öngördüğünden daha fazla işyerinde görevlendirmek için sözleşmeleri işverene bildirmeden iptal ettiği tespit edilmiştir. İSG-KATİP sisteminde düzenleme yapılarak ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin tek taraflı iptaline izin verilmemesi bu haksız uygulamaların önüne geçilmesi sağlanmalıdır.

İşyerlerinde güvenli çalışmayı teşvik edici çalışmalar, ödüller, yarışmalar, resim, tiyatro gibi sanat aktiviteleri, teorik ve uygulamalı eğitimler işverenler tarafından teşvik edici aktiviteler

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

oluşturulması güvenlik kültürünün işyerlerinde çalışanlar arasında yaygınlaştırılması ve farkındalığın artırılması sağlanmalıdır. Bu tür aktivitelerin en azından çalışan sayısı çok fazla olan, holding vb. büyüklükte şirketlerde zorunlu hale gelmesi olumlu sonuçlar doğuracaktır.

3.2.2. Diğer Kurum/Kurumlarla İlgili Öneriler

Güvenlik kültürü bir toplumda küçük yaşlardan itibaren aşılılarak gelişebilecek bir kültürdür. Toplumumuzda yüzyıllardan beri süre gelen cesaret göstergesi zannedilen riskli davranışlar güvenlik kültüründen ne kadar uzak olduğumuzu göstermektedir. Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı ile ortak bir çalışma yürütülerek, bir çocuğun küçük yaşlardan itibaren okullarda ve aile içerisinde bireylere aşılması, ilerde çalışma hayatında doğabilecek iş kazası ve meslek hastalıklarının önüne geçilmesine yardımcı olacaktır. Anaokulundan üniversiteye kadar olan tüm okullarda sağlık ve güvenlik eğitimi / güvenli yaşam eğitimi içerikli dersler verilmeli ve sürdürülebilir hale getirilebilir.

İşyerlerinde makine ve ekipmanlardan kaynaklanan güvenlik problemlerinin başında makina ve ekipmanların standartlara uygun olmaması veya gerekli koruyucu donanımların bulunmaması gelmektedir. İlgili kurumlar ülkemize güvenlik tertibatı olmayan ekipmanların girişini daha itina ile kontrol edebilir, ülkemizde ilgili standartlara göre güvenlik tertibatı olmayan ekipmanların satışının, dağıtımının Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından engellenmesi için önlemler alınabilir.

Periyodik kontrol raporlarının formatı ile ilgili sahada çok büyük problemler yaşanmaktadır. Kontrolleri yapan kişilerin birçoğu mühendis olduğu ve odalara kayıtlı olduğu için ilgili kurumlar tarafında bu konularda üyelerine bilgi vermesi, bir standardın oluşturulması uygun olabilir.

Kimyasallarla çalışan birçok işyerinde Türkçe malzeme güvenlik bilgi formları (MSDS) bulunmamaktadır. Teftişlerde İngilizce MSDS'lerle karşılaşılmaktadır. İşyerlerinde çalışanların da ulaşması ve bilgi sahibi olması gereken MSDS'lerde yazan bilgiler kullanılan kimyasallarla ilgili tehlike ve bu tehlikelerden korunmak için alınması gereken önlemler konusunda en doğru bilgiyi vermektedir. Bu nedenle işverenler Türkçe MSDS'leri tedarikçilerinden isteme konusunda özen göstermelidir. Tedarikçiler; işverenlerin talebine gerek kalmadan kimyasallar maddeler ile birlikte Türkçe MSDS'ler bulundurmalıdır.

Fotosel, ışın bariyeri, switch, dedektör gibi güvenlik donanımlarının temin edilmesinde aksaklıklar meydana gelmekte ve eski makinelere bu tip güvenlik donanımlarının entegresinde sıkıntı yaşanmaktadır. Bu tip güvenlik sistemlerinin geliştirilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması üzerine çalışmalar yapılabilir.

T.C.
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KAYNAKÇA

- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, T.C. Resmi Gazete, 28339, 30/06/2012 ve bağlı mevzuat
- 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu, T.C. Resmi Gazete, 24021, 15.04.2000
- Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlıklarınca 2018 yılı Sanayi Bölgelerinde Alan Esaslı İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişleri Kapsamında Görevlendirilmiş Müfettişlerin Teftişlerinden Elde Edilen Veriler
- İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı, Kağıt Ürünlerinin İmalatında Risk Esaslı İSG Programlı Teftişi Genel Değerlendirme Raporu, Aralık, 2014
- Bursa Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı, Motorlu Kara Taşıtları İmalatında İş Sağlığı ve Güvenliğine Yönelik Risk Esaslı Programlı Teftiş Değerlendirme Raporu, Bursa, 2014
- Bursa Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı, Kauçuk ve Plastik Ürünler İmalatı İş Kolunda Risk Esaslı Programlı Teftiş Değerlendirme Raporu, Bursa, 2016
- Bursa Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığı, Otomotiv Yan Sanayisinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Programlı Teftişi, Bursa, 2017
- SGK istatistik yıllıkları
<http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik>